

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 55/06
25.05.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Mirjane Grubić, Vesne Popović, Jasminke Stanojević i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužilaca AA i BB, čiji je punomoćnik BV, advokat, protiv tuženog Republičkog fonda za PIO VV, radi duga, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Kraljevu Gž. br. 677/05 od 19.10.2005. godine, u sednici održanoj 25.05.2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

USVAJA SE revizija, UKIDAJU presuda Okružnog suda u Kraljevu Gž. br. 677/05 od 19.10.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Kraljevu P. br. 316/04 od 18.02.2005. godine, pa se predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kraljevu P. br. 316/04 od 18.02.2005. godine, stavom prvim izreke, obavezan je tuženi Republički fond penzijskog i invalidskog osiguranja zaposlenih Srbije - Filijala u VV da tužiocu AA na ime neisplaćene razlike njenog dela porodične penzije a za period od 01.09.1992. godine do 29.02.2004. godine isplati 791.410,85 dinara sa kamatom po stopi utvrđenoj zakonom o visini stope zatezne kamate počev od 01.03.2004. godine pa do isplate, a u roku od 15 dana po prijemu presude. Stavom drugim izreke obavezan je tuženi Republički fond penzijskog i invalidskog osiguranja zaposlenih Srbije - Filijala u VV da tužiocu BB na ime neisplaćene razlike njegovog dela porodične penzije za period od 01.09.1992. godine do 30.09.1994. godine isplati 132.055,73 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.03.2004. godine pa do konačne isplate, a u roku od 15 dana od prijema presude. Stavom trećim izreke obavezan je tuženi da tužiocima na ime troškova parničnog postupka plati 35.250,00 dinara u roku od 15 dana po prijemu presude.

Presudom Okružnog suda u Kraljevu Gž. br. 677/05 od 19.10.2005. godine odbijena je kao neosnovana žalba tuženog i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv pravnosnažne presude donesene u drugom stepenu tuženi je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 386. ZPP-a („Službeni list SFRJ“, br. 4/77, 36/77 ... „Službeni list SRJ“, br. 27/92, 31/93, sa kasnijim izmenama i dopunama), koji je primenjuje na osnovu člana 491. stav 4. ZPP-a („Službeni glasnik RS“, br. 125/2004) i našao da je revizija osnovana.

Prema do sada utvrđenom činjeničnom stanju rešenjem Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih Filijala Novi Sad od 14.05.1996. godine detetu BB rođenom __. godine prestaje pravo na porodičnu penziju sa 30.09.1994. godine, a udovici AA i detetu GG određuje se nov iznos porodične penzije od 293,49 dinara od 01.10.1994. godine, s tim što je rešenjem od 29.05.1996. godine konstatovano da detetu GG rođenom __. godine prestaje pravo na porodičnu penziju sa 31.08.1992. godine, počev od 01.09.1992. godine AA i detetu BB određuje se nov iznos porodične penzije od 62.784,12 dinara u koji je uračunato povećanje od 52,3% detetu BB rođenom __.1972. godine prestaje pravo na porodičnu penziju 30.09.1994. godine, dok od 01.10.1994. godine udovici AA pripada nov iznos porodične penzije od 256,80 dinara. Dana 14.10.2003. godine pomenuta rešenja ukinuta su u vršenju službenog nadzora i vraćena Filijali na ponovni postupak i odlučivanje (do donošenja novog rešenja AA će se isplaćivati akontacije porodične penzije od 12.964,69 dinara mesečno zaključno usklađena sa 7,69% za juli 2003. godine). Tuženi je rešenjem od 31.10.2003. godine utvrdio da detetu GG prestaje pravo na porodičnu penziju sa 31.08.1992. godine, da se AA i detetu BB određuje nov iznos porodične penzije počev od 01.09.1992. godine od 72.140,82 ondašnjih dinara, da detetu BB prestaje pravo na porodičnu penziju sa 30.09.1994. godine, da se udovici AA određuje nov iznos porodične penzije počev od 01.10.1994. godine od 295,51 dinara, da će se isplata porodične penzije vršiti od 01.09.1992. godine uz obračun isplaćenih iznosa penzije po rešenjima od 14.05.1996. godine i 29.05.1996. godine, koja se zamenjuju, a isplaćivače se na teret sredstava Republičkog fonda penzijskog i invalidskog osiguranja zaposlenih Srbije, a nastala pretplata raspraviće se u posebnom postupku. Iz obrazloženja ovog rešenja proizilazi da je njime predviđen nov osnov za određivanje porodične penzije, a protiv njega je dozvoljena žalba Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih - Direkciji Pokrajinskog fonda u Novom Sadu u roku od 15 dana od dana prijema

Iako rešenje tuženog od 31.10.2003. godine nije pravnosnažno ni konačno, tužioci su tužbenim zahtevom tražili da sud obaveže tuženog na isplate utuženih iznosa zbog učinjenih grešaka u obračunu porodičnih penzija usled pogrešno određenog penzijskog osnova u odnosu na koji se utvrđuje visina penzije.

Osnovano se ukazuje u reviziji da nižestepeni sudovi nisu razjasnili sve okolnosti relevantne za ocenu da li rešavanje konkretnog spora spada u sudsku nadležnost

Pravo na penziju utvrđeno pravnosnažnim rešenjem Republičkog fonda PIO o priznavanju prava na penziju po odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju je stečeno pravo koje se može ograničiti ili prestati jedino ako prestanu da postoje uslovi za sticanje i ostvarivanje tog prava predviđeni odredbama pomenutog Zakona. Zakonitost rešenja Fonda PIO kojima se utvrđuje pravo na penziju i visina penzije i kojima se ograničava ili ukida pravo na penziju ceni se u upravnom postupku koji sprovodi nadležni Fond PIO i upravnom sporu. Izvršenje pravnosnažnog rešenja Fonda PIO sprovodi sud opšte nadležnosti u izvršnom postupku po odredbama Zakona o izvršnom postupku. Sud opšte nadležnosti stvarno je nadležan da odlučuje po tužbi za naknadu štete zbog nezakonitog i nepravilnog rada Fonda PIO u izvršenju utvrđene obaveze isplate penzije, na osnovu člana 172. Zakona o obligacionim odnosima i člana 1. Zakona o parničnom postupku.

S obzirom da je iz sadržine pravne zaštite koja se tužbom traži evidentno da su tužioci nezadovoljni obimom priznatih prava iz penzijskog osiguranja, da izmenu rešenja nadležnog organa nisu tražili u upravnom postupku, koji se pokreće na zahtev osiguranika odnosno korisnika osiguranja i u kome se detaljno ispituje tačnost obračuna ranije utvrđenih penzija, a ni u upravnom sporu, nejasan je zaključak Opštinskog i Okružnog suda da tužiocima pripadaju dosuđeni iznosi, utvrđeni veštačenjem u parnici, zbog pogrešno izvršenog obračuna porodične penzije rešenjem od 31.10.2003. godine, tako da imaju pravo na razliku manje isplaćene porodične penzije usled pogrešno određenog osnova od koga se utvrđuje visina te vrste penzije.

Mada je tuženi isticao u prvostepenom postupku i žalbi, a to ponavlja i u reviziji, da protiv rešenja od 31.10.2003. godine teče postupak pred Pokrajinskim fondom za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih - Direkcija Pokrajinskog fonda Novi Sad, sudovi o predlogu za zastoj postupka nisu odlučivali (uz reviziju je priloženo rešenje doneto 10.11.2005. godine na osnovu člana 98. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, člana 42. stav 1. Statuta Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih u vezi sa članom 254. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku, kojim je ukinuto po pravu nadzora rešenje direktora Filijale Novi Sad br. 181/20-13854 od 31.10.2003. godine u delu kojim je utvrđeno da će se isplata porodične penzije vršiti od 01.09.1992. godine uz obračun isplaćenih iznosa po rešenju od 14.05.1996. godine i 29.05.1996. godine i kojim je konstatovano da će se nastala pretplata raspraviti u posebnom postupku, te je spis __ vraćen istoj Filijali na ponovni postupak i odlučivanje, posle čega je 11.11.2005. godine rešenjem konstatovano da AA isplata porodične penzije se vrši od 11.11.2005. godine).

Stoga je, u ponovnom postupku, nužno pribaviti spise upravnog postupka o utvrđivanju iznosa porodične penzije tužilaca, proveriti da li o tome postoji pravnosnažno rešenje, a ukoliko ga ima - da li se po njemu vrši isplata, da bi se eventualno mogla razmatrati mogućnost primene člana 172. Zakona obligacionim odnosima i to u parničnom postupku.

Pošto postupi po prednjim primedbama prvostepeni sud će doneti novu odluku.

Na osnovu člana 395. stav 2. ZPP-a odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice,

Mirjana Vojvodić

st